

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos švietimo ir
mokslo ministro 2017 m. rugsėjo 14
d. įsakymu Nr.V-683

PEDAGOGŲ RENGIMO MODELIO APRAŠAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Pedagogų rengimo modelio aprašas (toliau – Aprašas) parengtas siekiant įgyvendinti Valstybinės švietimo 2013–2022 metų strategijos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Seimo 2013 m. gruodžio 23 d. nutarimu Nr. XII-745 „Dėl Valstybinės švietimo 2013–2022 metų strategijos patvirtinimo“, 13.1 papunktyje nurodytą tikslą – pasiekti tokį pedagoginių bendruomenių lygį, kai jų daugumą sudaro apmąstantys, nuolat tobulėjantys ir rezultatyviai dirbantys mokytojai ir dėstytojai, ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos įgyvendinimo plano, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017 m. kovo 13 d. nutarimu Nr. 167 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos įgyvendinimo plano patvirtinimo“, 2.3.1 papunktyje nurodyto darbo 1 punktą.

2. Apraše pateikiamos esminės ikimokyklinio ugdymo auklėtojų, priešmokyklinio ugdymo pedagogų, bendrojo ugdymo mokytojų ir pagalbos mokytojui specialistų (socialinių pedagogų, surdopedagogų, tiflopedagogų, logopedų, specialiųjų pedagogų) (toliau visi kartu – pedagogai), atrankos į pedagogines studijas, rengimo ir profesinio augimo kaitos nuostatos, pristatoma pedagogų karjeros sistema.

3. Pedagogų karjera Apraše suprantama kaip vientisas, tęstinis procesas, apimantis pedagogų rengimą pedagogo kvalifikacijai įgyti ir profesinį augimą, kuris prasideda pedagogine stažuote ir tęsiasi visą aktyvios pedagoginės veiklos laikotarpį, įvairiomis formomis tobulinant profesines kompetencijas ir plėtojant kvalifikaciją.

4. Aprašas parengtas vadovaujantis Lietuvos Respublikos švietimo įstatymu, Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymu, Geros mokyklos koncepcija, patvirtinta Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2015 m. gruodžio 21 d. įsakymu Nr. V-1308 „Dėl Geros mokyklos koncepcijos patvirtinimo“, Švietimo ir ugdymo studijų krypčių grupės aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2015 m. gruodžio 10 d. įsakymu Nr. V-1264 „Dėl Švietimo ir ugdymo studijų krypčių grupės aprašo patvirtinimo“ (toliau – Švietimo ir ugdymo studijų krypčių grupės aprašas), ir kitais teisės aktais, reglamentuojančiais studijas, kvalifikacinius reikalavimus pedagogams, pedagogų kvalifikacijos tobulinimą.

II SKYRIUS PEDAGOGŲ RENGIMO MODELIO SAMPRATA, TIKSLAS IR UŽDAVINIAI

5. Pedagogų rengimo modelyje (toliau – Modelis) išskiriami esminiai pedagogų karjeros elementai, numatomos pedagogų rengimo ir profesinio augimo kaitos kryptys, pokyčių įgyvendinimas.

6. Modelis apima šias dalis:

6.1. atranka į pedagogines studijas;

6.2. pedagoginės studijos;

6.3. profesinis augimas:

6.3.1. pedagoginė stažuotė;

6.3.2. pedagoginė veikla;

6.3.3. kompetencijų tobulinimas ir kvalifikacijos plėtojimas.

7. Modelio tikslas – paskatinti pokyčius pedagogų rengimo ir profesinio augimo srityse, sukuriant prielaidas kokybiškai ir efektyviai veikiančiai pedagogų rengimo ir kvalifikacijos tobulinimo sistemai.

8. Modelio uždaviniai:

8.1. siekti, kad pedagogų rengimo programose studijuotų tik pažangūs ir pedagoginiam darbui motyvuoti asmenys;

8.2. užtikrinti pedagogų rengimo lankstumą, pedagogų rengimo būdų įvairovę, sudarančią galimybes į pedagogo profesiją pritraukti gabius ir pedagoginiam darbui motyvuotus asmenis;

8.3. atnaujinti pedagogų rengimo turinį;

8.4. sudaryti sąlygas nuosekliam pedagogų profesiniam augimui ir tobulėjimui.

III SKYRIUS ESAMA SITUACIJA IR POREIKIS

9. Pedagogų rengimo kokybė, jų profesinio augimo galimybės yra svarbūs veiksniai, lemiantys ne tik pedagogo profesijos patrauklumą ir prestižą, bet ir didžia dalimi apsprendžiantys švietimo rezultatus.

10. Nacionaliniai ir tarptautiniai duomenys rodo, kad Lietuvos mokinių mokymosi pasiekimai prastėja. Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos (toliau – EBPO) tarptautinio moksleivių vertinimo programos (PISA) duomenimis, 2015 metais Lietuvos penkiolikmečių gebėjimai buvo žemesni už Europos Sąjungos vidurkį, o žemų pasiekimų mokinių, kurie nepasiekia antro lygmens iš trijų tirtų sričių (gamtos mokslų, skaitymo ir matematikos) yra net 25 proc. Tyrimai rodo, kad mokytojo darbo kokybė, jo profesinės kompetencijos akivaizdžiai koreliuoja su mokinių mokymosi rezultatais. Atsižvelgiant į PISA rezultatus, labai svarbu užtikrinti sąlygas mokytojų tęstiniam profesiniam tobulėjimui.

11. EBPO ekspertai, 2016 m. įvertinę Lietuvos mokytojų karjeros raidos galimybes, rekomenduoja siekti bendros mokytojo karjeros ir darbo kokybės vizijos: užtikrinti didesnę mokytojų karjeros raidos stabilumą, didinti pasitikėjimą pedagogo profesija, teikti pagalbą pradedantiems ir dirbantiems pedagogams, užtikrinti pedagogų rengimo kokybę.

12. Lietuvos mokytojai yra vieni iš vyriausių Europoje. 2016 m. vidutinis visų mokytojų amžius buvo 48 metai, o vidurinio ugdymo programos dalykų mokytojų – 55 metai. Beveik 50 proc. mokytojų yra vyresni negu 50 metų amžiaus. Apie 90 proc. visų pedagogų turi daugiau nei penkiolikos metų darbo stažą. Taigi kyla pavojus, kad artimiausiu metu gali pritrūkti kompetentingų pedagogų.

13. Lietuvos aukštųjų mokyklų asociacijos bendrajam priėmimui organizuoti 2017 m. duomenimis, Lietuvoje pedagogus rengia 16 aukštųjų mokyklų, siūlydamos daugiau nei šimtą švietimo ir ugdymo studijų kryptių programų (toliau – pedagoginių studijų programos). Daugelis aukštųjų mokyklų nepritraukia ar pritraukia labai mažai kandidatų į pedagogines studijas (pvz., trejus metus nebuvo priimta nė vieno studento į chemijos, fizikos mokytojų rengimo programas, vykdomas lygiagrečiųjų studijų būdu). Kai kurios programos populiarios, nors tokių specialistų poreikio rinkoje nėra. Mokslo ir studijų stebėsenos ir analizės centro (toliau – MOSTA) duomenimis, 2010–2015 metais daugiausiai studijuojančių buvo kūno kultūros, šokio, socialinės pedagogikos studijų programose, kurių paklausos nėra, o mokomųjų dalykų (matematikos, fizikos, chemijos) mokytojus rengiančiose programose, kurių poreikis pedagogų darbo rinkoje yra akivaizdus, studentų buvo vienetai. Pedagogų rengimo poreikio statistinės prognozės rodo, kad jau 2020 m. stigs tikslųjų ir gamtos mokslų mokytojų, o 2030 m. šis poreikis ženkliai išaugs. Šie duomenys akivaizdžiai rodo būtinybę užtikrinti tokią pedagoginių studijų pasiūlą, kuri atitiktų švietimo rinkos poreikius.

14. Kitas svarbus pedagogų rengimo veiksmingumą iliustruojantis rodiklis, yra absolventų įsidarbinimas pagal specialybę. EBPO duomenimis tik 15 proc. pedagoginių išsilavinimą ir pedagogo

profesinę kvalifikaciją įgijusių Lietuvos aukštųjų mokyklų absolventų įsidarbina mokykloje. Dalis jaunuolių pedagogines studijas renkasi tik dėl noro įgyti aukštąjį išsilavinimą ir nuo pat pradžių neketina dirbti mokykloje. Tai rodo, kad šiuo metu taikoma atranka į pedagogines studijas nėra veiksminga. Kita vertus, dalis baigusiujų pedagogines studijas tiesiog neranda laisvų darbo vietų. Per pastaruosius penkerius metus jaunų specialistų (iki 25 metų amžiaus), atėjusių į mokyklą, sumažėjo beveik tris kartus. Jei dar 2010–2011 m. m. mokyklose dirbo 555 šios amžiaus grupės mokytojai, tai 2015–2016 m. m. tokių mokytojų buvo 188. Jaunų, gabių žmonių pritraukimas į švietimo sistemą tampa nemenku uždaviniu, todėl būtina siekti studijų lankstumo, ieškoti alternatyvių pedagogo rengimo būdų (pvz., projektas „Renkuosi mokytis“ yra sėkmės pavyzdys, pritraukiant talentingus jaunuolius į pedagogo profesiją).

15. MOSTA duomenimis, pedagogines studijas renkasi gana žemais rezultatais brandos egzaminus išlaikę abiturientai. Pavyzdžiui, stojant į matematikos ir informatikos mokymo studijas 2013 m. minimalus konkursinis balas buvo 3,26. Vieną arba du balus stojantieji gauna kaip motyvacijos įvertinimą, taigi, tokių kandidatų į studijas brandos egzaminų balas tėra 1,26 arba 2,26. Nuo 2013 m. konkursiniai balai priėmimo į pedagoginių studijų programas augo ir 2016 m. minimalus pagrindinio priėmimo balas buvo 6,14, o papildomo priėmimo 5,7. Žema konkursinio balo kartelė ne tik menkina pedagogo profesijos prestižą, bet ir sudaro galimybes į pedagogo profesiją ateiti menkai pasirengusiems jaunuoliams. Kandidatų atrankai į pedagogines studijas turėtų būti taikomas patikimas instrumentas, siekiant atrinkti labiausiai pasirengusius ir motyvuotus kandidatus. Efektyvi atranka leistų užtikrinti pedagogo rengimo kokybę ir profesijos prestižą.

16. Švietimo ir ugdymo studijų kryptių grupės aprašas įtvirtino šiuolaikišką pedagogų rengimo sampratą, numatė aukštus reikalavimus pedagogų rengimo turiniui. Pedagoginių studijų programos ir jų realizavimas taip pat turėtų keistis. Labai svarbu, kad studijų turinys būtų atnaujinamas, atsižvelgiant ir į naujausius ugdymo turinio, pedagogų kompetencijų tyrimus, besiremiant sėkminga užsienio šalių pedagogų rengimo patirtimi. Persvarstant pedagogų rengimą, būtina galvoti ne tik apie studijų kokybę, bet ir apie platesnes profesinės veiklos galimybes, palaipsniui atsisakant siauros vieno dalyko mokytojo rengimo praktikos. Esamas mokslinis ir profesinis potencialas turėtų būti konsoliduojamas, jungiantis programoms ar kuriantis naujoms inovatyvioms programoms.

17. Sėkminga užsienio šalių pedagogų rengimo praktika rodo, kaip svarbu užtikrinti tinkamą pagalbą pradedančiam dirbti pedagogui. Lietuvoje pedagoginės stažuotės idėja buvo svarstyta ne kartą, bet iki šiol taip ir liko neįgyvendinta. EBPO ekspertų, 2016 metais konsultavusių Lietuvos švietimo bendruomenę, rekomendacijose taip pat skamba siūlymas – kaip vieną iš pedagogų karjeros sistemos tobulinimo elementų, padėsiančių pritraukti į mokyklas jaunos ir gabius profesionalus, parengti ir įgyvendinti pedagoginę stažuotę pradedantiems dirbti švietimo įstaigose. Pirmaisiais darbo metais po studijų pedagogams turi būti teikiama reikiama metodinė pagalba, garantuotas stabilus atlygis, skirtas adekvatus laikas sėkmingai įsitvirtinti konkrečioje švietimo įstaigoje.

18. Lietuvoje veikia įvairias pedagogų kompetencijų tobulinimo paslaugas teikiančių institucijų tinklas, platus kompetencijų tobulinimo programų pasirinkimas, tačiau dauguma pedagogų labiau orientuojasi į formalų dalyvavimą kompetencijų tobulinimo procesuose, kuris visų pirma leidžia siekti aukštesnės kvalifikacinės kategorijos. Kvalifikacijos tobulinimo rezultatai ir įgytos aukštesnės kvalifikacinės kategorijos ne visuomet siejasi su geresniais darbo rezultatais – mokinių pažanga.

19. Mykolo Romerio universiteto tyrėjai Lietuvos bendrojo ugdymo mokyklų mokytojų bendrųjų ir didaktinių kompetencijų tyrimo, atlikto 2016 m. liepos–2017 m. vasario mėnesiais, ataskaitoje teigia, kad norint įgalinti mokytojus atlikti naujus vaidmenis svarbu, kad mokytojų kvalifikacijos tobulinimas atitiktų esamus individualius mokytojų poreikius, kad riboti valstybės finansiniai resursai būtų naudojami kiek galima efektyviau siekiant visų pedagogų profesinio augimo. Svarbu galvoti apie nuolatinį mokytojų kvalifikacijos sistemos tobulinimą, kurti šios sistemos finansavimo, organizavimo ir kontrolės mechanizmus, vadovaujantis įrodymais grįstos (angl.

evidence-based) politikos idealais.

20. Siekiant tobulinti kompetencijų poreikio nustatymo ir kryptingo kompetencijų tobulinimo procesus, Lietuvos tyrėjai rekomenduoja ugdyti mokyklų vadovų strateginio valdymo gebėjimus, skiriant ypatingą dėmesį aplinkos ir savęs įsivertinimui, įvardijant mokyklos vaidmenį valstybės švietimo sistemoje ir veiklos sąsajas su valstybės bei lokalios bendruomenės prioritetais, įvertinant kompetencijų tobulinimo poreikius, kasdieninės veiklos rezultatų vertinimą siejant su mokyklos veiklos rezultatais ir nustatant naujus poreikius pagal gautus rezultatus.

21. Siekiant kompetencijų tobulinimo paslaugų kokybės užtikrinimo, būtina numatyti lankstesnius finansinius mechanizmus, lengvinančius pedagogų kompetencijų ar kvalifikacijos tobulinimosi pasirinkimo galimybes.

22. Pertvarkant kompetencijų tobulinimo sistemą, turėtų būti orientuojamasi į sąmoningo ir nuolatinio profesinio augimo skatinimą, sudaromos sąlygos pedagogui nuosekliai siekti karjeros.

IV SKYRIUS PEDAGOGŲ POREIKIO PLANAVIMAS IR RENGIMO UŽSAKYMAS

23. Siekiant užtikrinti tinkamą pedagogų rengimo ir poreikio balansą, turėtų būti nuolat vykdomi prognostiniai pedagogų poreikio tyrimai, kurie leistų numatyti ne tik kiek ir kokių pedagogų apibrėžtu laikotarpiu reikės, bet ir pagrįstai formuotų pedagogų rengimo užsakymą aukštosioms mokykloms, užtikrintų efektyvų finansavimo planavimą ir naudojimą, nukreipiant finansinius ir žmogiškuosius išteklius reikalingiems specialistams rengti.

24. Svarbu įvertinti, ar esamas pedagoginių studijų programų turinys atitinka nacionalinio ugdymo turinio reikalavimus ir pokyčius, ar dirbančiųjų pedagogų kompetencijos yra pakankamos įgyvendinti naujus ugdymo turinio ir proceso reikalavimus. Šiuo tikslu turėtų būti vykdomi ugdymo turinio kaitos, dalyko didaktikos ir pedagogų kompetencijų tyrimai. Taip pat reikalingi nuolatiniai ugdymo programų ir pedagoginių studijų programų turinio kaitos tyrimai, siekiant užtikrinti jų šiuolaikiškumą, mokslinį pagrįstumą ir veiksmingumą.

V SKYRIUS KANDIDATŲ ATRANKA Į PEDAGOGINES STUDIJAS

25. Siekiant užtikrinti, kad į pedagoginių studijų programas patektų gabūs ir motyvuoti pedagoginiam darbui asmenys, vykdoma kompleksinė kandidatų atranka, vertinant jų mokymosi pasiekimus (konkursinis balas), motyvaciją, asmenines savybes ir vertybines nuostatas.

26. Studijų pedagoginės praktikos metu pakartotinai vertinamas asmens tinkamumas profesijai. Šis vertinimas taikomas visiems studentams, siekiantiems įgyti pedagogo kvalifikaciją lygiagrečiųjų, gretutinių, profesinių studijų ir alternatyviais būdais. Išryškėjus, kad asmuo pedagogo profesiją pasirinko neįvertinęs savo tinkamumo pedagogo darbui, jam pageidaujant, turi būti sudarytos lanksčios sąlygos pereiti į kitas studijas aukštojoje mokykloje pagal nustatytą tvarką.

VI SKYRIUS PEDAGOGŲ RENGIMAS

27. Pedagogus rengia aukštosios mokyklos, turinčios akademinį potencialą vykdyti mokslinius tyrimus. Siekiama, kad privalomas kvalifikacinis reikalavimas pedagogui būtų profesinio bakalauro arba bakalauro laipsnis.

28. Skatinant profesinės karjeros augimą, siekiama, kad bendrojo ugdymo mokytojai įgytų magistro kvalifikacinį laipsnį.

29. Pedagogai rengiami lygiagrečiųjų ir gretutinių studijų būdu, pedagogo kvalifikaciją taip pat galima įgyti baigus profesines studijas ar alternatyviais būdais:

29.1. lygiagrečių studijų būdu, kai dalyko ar pedagoginės specializacijos ir pedagogikos yra mokomasi integruotai visą studijų laikotarpį. Lygiagrečių studijų būdu įgyjamas bakalauro arba profesinio bakalauro kvalifikacinis laipsnis;

29.2. gretutinių studijų būdu pedagogo kvalifikaciją gali įgyti asmuo, studijų metu apsisprendęs tapti pedagogu ir pasirinkęs pedagoginių studijų modulį;

29.3. pedagoginių profesinių studijų programa leidžia įgyti pedagogo kvalifikaciją asmenims su aukštuoju išsilavinimu jau dirbantiems arba siekiantiems dirbti mokytoju;

29.4. alternatyviais būdais pedagogo kvalifikaciją ir teisę dirbti mokykloje gali įgyti bendrojo ugdymo dalyko mokytojai, įgiję dalyko bakalauro ar magistro kvalifikacinį laipsnį ir dalyvaujantys įvairiose programose, vykdomose bendradarbiaujant su aukštosiomis mokyklomis (pvz. „Renkuosi mokyti“).

30. Vykdamas pedagoginių studijų programas, užtikrinama tinkama teorijos ir praktikos pusiausvyra, studijų turinys grindžiamas naujausiais moksliniais tyrimais ir pažangiausiomis pedagogų rengimo metodikomis. Būsimam pedagogui sudaromos sąlygos ne tik perimti naujausias edukologijos mokslo žinias, bet praktiškai pažinti pedagogo profesinę veiklą, pakartotinai įsivertinti savo tinkamumą pasirinktai profesijai, įgyti savarankiškai profesinei veiklai reikalingas kompetencijas studijų ir pedagoginės praktikos metu.

VII SKYRIUS PROFESINIS AUGIMAS

31. Kiekvienas pedagogas privalo nuolat gilinti savo profesines kompetencijas ir jas plėtoti.

32. Įgijus pedagogo kvalifikaciją ir pradėjus profesinę veiklą, atliekama privaloma pedagoginė stažuotė (toliau – stažuotė):

32.1. stažuotė organizuojama darbo vietoje pagal vienerių metų stažuotės programą, sudarant sąlygas pradedančiajam pedagogui tobulinti ir plėtoti studijų metu įgytas kompetencijas, sklandžiai integruotis į švietimo įstaigos bendruomenę;

32.2. stažuotės metu pedagogui teikiama patyrusio praktikuojančio pedagogo pagalba;

32.3. stažuotę organizuoja švietimo įstaiga, ją metodiškai koordinuoja pedagogus rengianti aukštoji mokykla. Švietimo įstaigos savininko teisės ir pareigos įgyvendinanti institucija (dalyvių susirinkimas) (savininkas) ar jų paskirtas asmuo koordinuoja stažuotčių pavaldžiose įstaigose organizavimą bei užtikrina reikiamą patyrusių ir praktikuojančių pedagogų pasiūlą ir pagalbą;

32.4. įvykdęs stažuotės programą, pedagogas įgyja aukštesnę kompetencijos lygmenį ir teisę dirbti savarankiškai.

33. Siekdamas profesinio augimo ir karjeros, pedagogas gali rinktis skirtingus karjeros raidos kelius:

33.1. įgyti papildomą mokomojo dalyko ar pedagoginės specializacijos kvalifikaciją, dalyvaudamas formaliojo ar neformaliojo švietimo programoje;

33.2. siekti aukštesnio kompetencijų lygmens, suteikiančio galimybę atlikti kitas, sudėtingesnes funkcijas švietimo įstaigos bendruomenėje ar už jos ribų, plėtoti ir skleisti savo patirtį regione ar šalyje.

34. Pedagogo kompetencijų tobulinimas grindžiamas refleksija ir kompetencijų analize, naujausiais ugdymo turinio ir mokinių pasiekimų tyrimų ir šaltinių, leidžiančių įvertinti švietimo būklę, duomenimis. Kompetencijų gilinimas ir plėtra užtikrina visos švietimo sistemos ir konkrečios švietimo įstaigos pažangą. Švietimo įstaigų vadovų pareiga – sudaryti sąlygas kiekvienam pedagogui nuosekliai tobulinti savo profesines kompetencijas ir siekti karjeros.

35. Kompetencijų tobulinimo programos vykdomos pedagogus rengiančiuose aukštosiose mokyklose, regioniniuose ir nacionaliniuose švietimo pagalbos centruose ir kitose institucijose, įgijusiose teisę įgyvendinti pedagogų kompetencijų tobulinimo programas teisės aktų nustatyta tvarka.

VIII SKYRIUS MODELIO ĮGYVENDINIMAS

36. Modelis įgyvendinamas vykdant priemones, numatytas šiuose švietimo ir mokslo ministro įsakymais patvirtintuose veiksmų planuose:

36.1. Valstybinės studijų, mokslinių tyrimų ir eksperimentinės (socialinės, kultūrinės) plėtros 2013–2020 metų plėtros programos 2016–2018 metų veiksmų plane, patvirtintame Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2016 m. kovo 17 d. įsakymu Nr. V-204 „Dėl Valstybinės studijų, mokslinių tyrimų ir eksperimentinės (socialinės, kultūrinės) plėtros 2013–2020 metų plėtros programos 2016–2018 metų veiksmų plano patvirtinimo“;

36.2. Vaikų įtraukties mokytis ir įvairiapusio ugdymo 2017–2022 metų veiksmų plane, patvirtintame Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2017 m. birželio 27 d. įsakymu Nr. V-527 „Dėl Vaikų įtraukties mokytis ir įvairiapusio ugdymo 2017–2022 metų veiksmų plane patvirtinimo“;

36.3. Mokymosi visą gyvenimą plėtros 2017–2020 metų veiksmų plane, patvirtintame Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2017 m. birželio 28 d. įsakymu Nr. V-536 „Dėl Mokymosi visą gyvenimą plėtros 2017–2020 metų veiksmų plano patvirtinimo“.

37. Modelio įgyvendinimą organizuoja Švietimo ir mokslo ministerija kartu su pedagoginių studijų programas vykdančiomis aukštosiomis mokyklomis, savivaldybėmis, švietimo įstaigomis ir kitais partneriais.

38. Modelio įgyvendinimo prielaida – pedagogų rengimo procesuose dalyvaujančių institucijų ir asmenų sutarimas inicijuoti pokyčius ir juose dalyvauti, keisti mažai efektyvias veiklas inovatyviomis. Modelis turėtų būti naudojamas kaip pagrindas ir orientyras pedagogų rengimo ir kvalifikacijos tobulinimo sistemos gerinimui bei reikiamų teisės aktų pakeitimų iniciavimui.

39. Modeliui įgyvendinti naudojamos valstybės biudžeto ir Europos Sąjungos 2014–2020 metų finansinės paramos ir bendrojo finansavimo lėšos. Gali būti pritraukiamos fizinių ir juridinių asmenų lėšos.
